

מחסום הפחד נשבר: המסר ששלחה ישראל לאיראן

בתקיפה היסטורית וחסרת תקדים, חיל האוויר תקף אתרים צבאיים באיראן. שאלת ההסלמה תלויה בתגובה של ההנהגה האיראנית, שאמנם התחייבה פומבית שתגיב, אבל חוששת מאוד ממערכה רחבה

דני סטרינוביץ' / 26.10.24

לאחר תקופת המתנה ממושכת, חיל האוויר הישראלי פתח הלילה (בין שישי ושבת) במתקפה היסטורית באיראן, כתגובה למתקפת הטילים האיראנית בערב ראש השנה.

כמענה לבקשות של הממשל האמריקני שמבקש למנוע הסלמה נוספת ובנסיון להמנע ממערכה רחבה מול איראן, ישראל העדיפה שלא לתקוף את מתקני הגרעין או הנפט של איראן ובחרה להתמקד באתרים צבאיים בלבד, ככל הנראה אתרי שיגור ואחסון טילים, מפקדות של משמרות המהפכה ומערכות הגנה אווירית, זאת כדי להקטין את היכולת האיראנית להגיב לישראל.

הכדור נמצא כעת בידיה של ההנהגה האיראנית. בצורה לא מפתיעה התקשורת האיראנית טוענת כי כל ההתקפות נבלמו, זאת במטרה לשמור על הדימוי החזק של המשטר ולמנוע את המבוכה בהקשר. ועדיין אין הדבר אומר כי איראן לא תגיב למתקפה זו, מה גם שבכירי המשטר התחייבו פומבית להגיב לכל תקיפה ישראלית.

בפני המועצה העליונה לבטחון לאומי, שאמורה להמליץ למנהיג איראן מה לעשות, ניצבת דילמה לא פשוטה. מחד גיסא, ישראל לא תקפה את מתקני הגרעין או הנפט (אבל בהחלט יש ביכולתה לעשות כן בעתיד) וברור שתקיפה איראנית כנגד ישראל תקרב את איראן למערכה רחבה ממנה היא מנסה להמנע בעיקר לאור הנוכחות הצבאית האמריקנית חסרת התקדים במזרח התיכון. מאידך גיסא, אי-תגובה עלול לפגוע בהרתעה האיראנית ובדימוי מול עמו ועלול בעיני הנהגתה לאפשר לישראל לתקוף בעתיד את איראן.

כך או כך, ברור כי מדובר בלילה היסטורי שמקרב את איראן וישראל למלחמה ישירה בין המדינות. בפעם הראשונה מאז מלחמת איראן-עיראק, טהרן ספגה תקיפות מסוג זה על אדמתה, ולכך יש השפעה חסרת תקדים על המשטר האיראני, שהתגאה ביכולת שלו לשמור על בטחונה של איראן והאיראנים, ומנגד "מחסום הפחד" הישראלי מתקיפה אווירית באיראן נשבר ולכך יש השלכות משמעותיות לקראת העתיד.

יתרה מכך, התקיפה היום היא גם תוצאה ישירה של החולשה היחסית שמפגין חיזבאללה במערכה מול ישראל, אותו חיזבאללה שהיה אמור להיות תעודת הביטוח של איראן מפני תקיפות ישראליות כאלו.

עוד מוקדם לדעת כיצד האירועים יתפתחו אבל מה שברור הוא שמערכת היחסים בין איראן לישראל השתנתה הלילה באופן חסר תקדים ולכך יהיו השלכות משמעותיות הן באיראן והן בישראל.

הכותב הוא חוקר עמית בתוכנית איראן במכון למחקרי ביטחון לאומי, שירת 25 שנה במגוון תפקידי פיקוד ביחידות האיסוף והמחקר המובילות באמ"ן ובנספחות אמ"ן בשגרירות ישראל בווינגטון

<https://www.maariv.co.il/news/military/article-1142775>